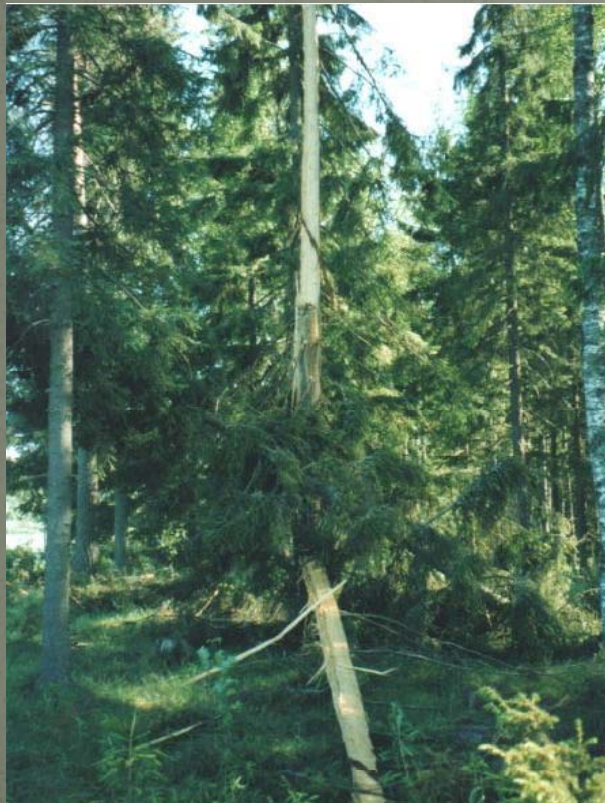

PYHÄT PUUT

Kuvassa salaman pirstoma kuusi. Tällainen Ukonpuu on pyhä puu, ja sen kappaleista tehdyissä esineissä on Ukko Ylijumalan suojelevaa voimaa.

Ihminen ja metsä

Metsä ja puut ovat saaneet selityksensä ja selkeän osan Suomen heimojen maailmassa jo pakanallisena aikana, kauan ennen kristinuskon saapumista. Ihmisten ja metsän puiden välinen suhde muovautui eletessä luonnon yhteydessä. Läheisyys henkilöi metsän, sen puut ja eläimet. Se oli oma maailmansa, jossa hallitsivat henget, haltiat ja monenmoiset hyvää tai pahaa tahtovat voimat. Suuria saaliseläimiä kunnioitettiin kiinnittämällä niiden pääkallo pyhitettävän puun runkoon. Näin metsä sai takaisin luovuttamansa saaliin hengen.

Haltiapuut

Henkien uskottiin ottavan puun hahmon. Tällaiset henkien asuttamat puut otettiin pitämyspuiksi eli uhripuiksi, joita palvottiin ja niille vietiin uhrilahjoja. Miltei jokaisen talolla on ollut erityinen uhripuu. Näitä puita ympäröi pyhyys ja koskemattomuus.

Karsikkopuut

Aina näihin päiviin saakka on puita pyhitetty jonkun tapauksen muistoksi. Näitä puita on kutsuttu karsikkopuiksi. Nämä puut kertovat tapahtumista syntymästä kuolemaan. Moni puu on saanut kylkeensä tytön ja pojan nimikirjaimet rakastumisen muistoksi.

Muistopuut

Vainajien karsikkopuilla oli tarkoitus muistuttaa kuolleille, etteivät he enää kuulu elävien joukkoon. Maanpäällistä kotia ikävöivä sielu alistuu kohtaloonsa nähdessään puun kyljessä muistokseen kaiverretut merkinnät, eikä enää tule häiritsemään eläviä.

Säästöpuut

Nykyisissä metsien käsittelyohjeissa, sekä metsien sertifiointikriteereissä on velvoite säästöpuiden jättämiseksi hakkuualueelle. Nämä uudistusalueille jätettävät puut ovat nykyajan pyhiä puita, joiden toivotaan saavan rauhassa kehittyä vuositasaisiksi luonnonmuistomerkeiksi, tai maahan sortuessaan eliöiden asuinpaikaksi.